

hvor stort et Krav, ogsaa navnlig moralsk Krav, Samfundet har paa at inddrage dem. Vi ved, navnlig naar det drejer sig om Len og Stamhuse, at Oprindelsen til adskillige af de største og bedste skyldes rene Gaver fra en eller anden enevældig Konge til hans Yndlinge. Jeg skal ikke fordybe mig stærkt i dette Forhold, men kortelig nævne saadanne Godser som Samsø, Holsteinborg, Bregentved og Brahetrolleborg. Andre Godser er erhvervede ved Formue, som er skaffet ved kongelig Begunstigelse paa forskellige Maader. Godset Gisselfeld er f. Eks. erhvervet ved de Rigdomme, som er samlede ved Danneskjolds Postprivilegium. Andre er erhvervede paa anden Maade, f. Eks. ved, at Besidderne har forstrakt Statskassen med Laan og derfor har faaet forskellige Begunstigelser, har faaet overdraget Jordegods som Erstatning derfor. Der ligger ogsaa, hvad man maa erindre i denne Forbindelse, adskillige store Herregaarde ud over Landet, som er byggede paa Pladser, hvor der tidligere laa en Landsby. Adskillige af disse Gaarde er byggede bogstavelig talt paa Ruinerne af disse nedlagte Landsbyer, hvis Befolkning er blevet fordrevet fra Hus og Hjem, fordi det behagede Herremanden at bygge en Herregaard paa denne Plads.

Det er kun spredte Betragtninger, jeg her fremsætter, Tiden tillader jo ikke noget langt eller indgaaende Foredrag, og jeg betragter det ogsaa som overflødigt efter alt, hvad der tidligere er talt om denne Sag; men jeg synes, at hele dette Forhold, navnlig naar man lægger tidligere Tidens Ejendomsforhold og Jordfordeling til Grund for vor Betragtning, taler i høj Grad til Gunst for Socialdemokraternes Standpunkt. Men ikke nok hermed, vi betragter det som absolut juridisk berettiget og forsvarligt, at i alt Fald Hjemfaldsgodserne inddrages ved de nuværende Besidderes Død. Vi betragter disse Godser som Ejendomme, Samfundet har den allerstørste Ret til, og vi ønsker derfor i Arvefølgen indført en Ændring, hvorved de Godser, hvorpaa der er Hjemfaldsret, kan inddrages allerede ved de nuværende Besidderes Død. Vi fastholder i det hele taget vedblivende Socialdemokraternes Standpunkt, det Standpunkt, som vore Partifæller stod paa i Folketinget, og det Lovforslag, som blev stemt ned der.

Om selve Lovforslaget skal jeg ikke yderligere sige ret meget, men jeg vil gerne have Lov til overfor de Bemærkninger, som er faldet med Hensyn til hele

Jordspørgsmaalet og Jordlovene, at advare imod det Dogme, som jeg synes er ved at danne sig i konservative Kredse, at der egentlig, naar det kommer til Stykket, ikke er synderlig stærk Trang til Jord her i Landet og derfor egentlig heller ikke nogen absolut Trang til en gennemgribende Jordreform. Jeg vil advare derimod, fordi det efter min Opfattelse er ganske forkert. Det er mit Indtryk ved at bevæge mig i de Kredse, hvor jeg nærmest hører hjemme, at der er Landet over netop en meget stærk Trang til Jord. Der er Tusinder af Husmænd, Landarbejdere og unge, der bogstavelig talt gaar og venter paa det Øjeblik, hvor Jordlovene aabner Adgang for dem til at faa eget Hjem paa saadanne Vilkaar, at de kan eksistere derved. Der er Tusinder, der gaar og venter, og jeg synes egentlig, det er naturligt og ikke kan være anderledes. Jeg vil derfor advare imod alt for stærkt at hengive sig til den Tro, at der ingen synderlig Trang er til Jord, og at der ikke, naar vi faar de paagældende Love færdige, vil blive den ventede Efterspørgsel efter Jord. Det vil der efter min absolutte Overbevisning blive.

Jeg tror ikke, at de gentagne Sammenligninger med Hensyn til Normalarbejdsdagen har synderligt paa sig. Jeg skal derfor heller ikke komme videre ind paa det Spørgsmaal, men kun sige, at det er ganske rigtigt, at vi ikke ude i Husmandshjemmene regner det saa nøje med Arbejdstiden, men det har intet som helst med selve Spørgsmaalet om Normalarbejdsdagen at gøre. Jeg har ogsaa den Opfattelse, at dersom de, der arbejder i Husmandshusene og ikke ser saa nøje paa Timetallet, blev spærret inde i en eller anden Fabrik, saa vilde de være lige saa interesserede som andre i en forkortet Arbejdstid, og jeg er næsten tilbøjelig til at tro, at det ogsaa gælder for saadanne Ideernes Mænd som Lærerne ved vore Landbrugsskoler, Højskoler, at naar de blev spærret inde i en Fabrik og skulde arbejde Dagen igennem der, vilde de være lige saa interesserede i en Forkortelse af Arbejdstiden som selve de socialistiske Byarbejdere.

Jeg skal slutte disse Bemærkninger med endnu en Gang at præcisere, at vi vedblivende staar paa Socialdemokratiets Standpunkt i denne Sag, og at vi i Tilslutning til vort Partis Ordførers Bemærkninger i Folketinget ved tredie Behandling der forbeholder os Ret til paa ethvert